

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

— HEGYELENTI MINDEN VASÁRNAP. —

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 ft. Félévre 1 ft. 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr. — Előfizetési pénzek és reklama-
tók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többzori hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyit-tér petítorra 25 kr.

Közlekedési viszonyaink.

Már a legrégibb népek vallották és az állam, úgy az egyesek anyagi jólétének előmozdítására irányuló tetteikben bizonyították azon meggyőződésüket, hogy egy országnak vagy vidéknek jókárban tar. ott utjai azon csatornák: a melyeken a vagyoni felvirágzás alk. kátrészei befele vándorolnak. Az okor legzadagabb és legműveltebb népei az egyiptomiak, a rómaiak oly utakat építettek, a minőket az utódoк még létre nem hoztak, s a melyeken két évezrednek viharai is majdnem nyomtalanul vonultak el; — és hogy virágzó kereskedelmük volt, — az bizonyít a földön fenntartott utaknak köszön-
hették. Ma már a vasút fénykorában a közönséges utak jelentősége esőkként ugyan, de még is nagy tenyezők azok, a melyek különös figyelmünket érdemlik meg.

Az állami és megyei utakra kevésbé lehet panaszi, ámbár azok is sok helyütt oly anyaggal fedetnek, a mely inkább megtalálná rendeltetését a válygban, mint az ut közepén: azonban községi utaink olyanok, hogy azoknak elhanyagolt állapota minden emberi képzelmet felülmúl.

Már pedig mily könnyen megérthető az: hogy egy község hatá-
rában szétágazó utak elhanyagolt állapota senki másnak nem válik közvetlen kárára — mint azon község lakosságának.

Midőn a földműves ember valamit eladásra szállít a városba, a rossz utak miatt lépten-nyomon súlyed a szekere, s mire ezelhoz ér, ember, állat, annyira koldusa lesz az ut fúradalmainak, hogyha az eladásra szánt tárgyak legjobb árát adják is meg: alig van megfi-
zetve a fúradtság és az idő, melyet a szállításhoz elpazarolt. Nincs másképp akkor sem, ha a vevő, a termelőnek helyébe, falujába megy a megvásárlandó áruért; a mit a vevő az áruból lealkuszik, abban bizonyosan benne van azon költségöbbitel, melyet neki a szállításhoz az utak rosszassága okoz, sőt határozottan meg is mondja az eladó-
nak: „hja nem adhatok többet érte, rossz az ut, drága a fuvar; mert lassu és nehéz a szállítás.“

Akár így, akár úgy, — a szegény ember látja kárát — amint szokták mondani. Pedig hát ez esetben egyedül attól a sokszor em-
legetett szegény embertől függne, hogy segítsen magán! — Anyai a kavics mindenütt, akár Murát rekeszthetnének vele! Próbálják meg gazdáink, a mikor a kavicsosá ideje van, horjda meg lelkiismeretes mindegyik a saját utrusztát, ne a más kedvéért, hanem a sa-
ját érdekében évről-évre — s észre sem veszik, hogyan fogják eltűnni híressé vált rossz községi utaink.
K. K.

TÁRCZA.

Egy paróka titkai.

(Eletkép, v. N.* után)

— Hozzátok a papot! — szola Kondoros Péter, a falu bírāja, midőn egy este a disznótorból háza érkezven, magát az ágyba dobta.

A lelki atya eskühamar ott termett Kondoros Péter ágyánál, tudako-
zódván tőle, hogy mivel lehet szolgálatjára.

— Tisztelőndő atyám, — mondá bíró uram 5 kelme, — én a májas hürkát nagyon szeretem, olyannyira, hogy boldogult apám uram — ki pedig okos és előrelátó ember volt: — többször azt mondá, hogy a hürka-
védés halálom oka. Boros komám urammal na disznótor volt s én elő-
felejtkezvén apám uram intelméről, anyi hürkát ettem, hogy máris érzem — a szörnyű halál közelédét. Adja rám az utolsó kenetet!

— De édes fiam, — eleveníté a pap, — igen sok ember van a világon, ki a májas hürkát szereti is, eszi is; de azért tudtommal még sem halt meg attól senki sem.

— Hát tudja, tisztelőndő atyám, — okoskodék Kondoros Péter bíró uram, — végtére is mindegy, akár a guta, akár pedig a hürka üti meg az embert, egyszer mégis meg kell halnunk.

— De hát miért nem hívot doktort? tanácsolá a pap, — hisz a dok-
torok okos emberek, kik — bizonyos vagyok benne — a hürkán is kifognak.

— Hiszen hívtam én doktort, — mondá Kondoros Péter.

— És?

— És a doktor azt mondta, egyek kolbaszt.

Az ur szolgálja meglepetve nézett Kondorosra. Eleinte nem tudta elkép-
zelnéni, hogy találkozzék Aeszulpan ivadekai közt olyan, ki betegét gu-
nyolja. — „Szegéd szegged, — gondola magában; végtére is igaza van, ha így eslekeszik; mert én magam is azt hiszem, hogy sokkal jobb volna, ha a doktor urak a latin könyha hig leve s gyomorrontó csuszpausza helyett háziszereket s különösen foghagymás kolbaszokat rendelének a be-
tegeknek.

Nase obhodne primejrnoszti.

Zse to najzdavnyeje ljudstvo je vudlavulo i potrdjavalo, kaj ednoga orszaga ali edne krajine vu dobroj sztavi drzsane poti oni zsluebouvje jeszteo, po steri eden tal nase vrejdnoszti notri sztisce. Toga sztároga ezajta najbogatejsi i najszovnlenejsi národje ti egiptan-
esarje ino rimlensei szo takse poti szgotovili, káksi szo porodje doszega mao esce nej postzavili naprej i sterim je tádi dvej jezero lejtni vihéro vderjanye szkoro nika nej mogzo skonditi. Kaj je nyihovo trstvo lepou evelo, tou szo z-tála rávno szvojom vu dobroj sztavi goridrzsaním potam meli hváliti. Vu vezlásnem cájti szo zse te prouzste poti, da je véksi tal szvétá z-szelezicami prevlesse, toti mále znamenitoszti, ali one i déndénsnyi táksi oupravnici jeszteo, steri z-pámeti pásztiti neszimno.

Prouti orszacsxim ino vármegyövszkim potam ka nevejmo praviti, esi gli szo i té v-dvszta mejsztaj meszto kamma z-táksöv zemlovu poszípáne, z-steré bi sze zlehka cigel dao bitu; ali nase veske ceszteo szo tak zapúsztene, kaj nyihove prehúde sztáve eslovek niti zemore dolizspisati. Pa kak zlehka sse dá razmiti, kaj je zapúsztensna sztáva oni potio, stere po odne véski határi razidejo, nikomi nej rávno tak na kvár, kak one véski meszta-
esarom.

Gda polodele-es kásko sztár k-odaji pela vu váras, za volo la-
goji potio sze nyemi koula pri vszákóm sztopáji do nárdi pográz-
dzsajo, i dokees k-cili pride, eslovek je z-máhrov vért nateliko za-
lehcáni i zmantráni, kaj esi za ta k-odaji nakányena dugoványa i to najbogso cejno dobi, dóok sze nyemi komaj placsa trúd i vrejmen, stero je z-prevoznouyov tázpravno.

Nej je naci tou i teda, esi kúpec na pouvca meszto, domou vu nyegvo véz ide blágo kúpávat; ka on z-cejne doliztrga, v-tom je zagvúso notri foringe prevésk; steroza nyemi pri vozsnji la-
goje poti zrokújeo, i ka je vevs, on tádi sztánovitno povej olávei: „priátel nemorem vevs, dati za vase blágo, vidite pot je lagoja, fo-
ringa pa drága, ár prevoznaya múdno i tezszo ide.“

Ali etak, ali tak, te szioromák eslovek — kak je sega praviti — viditi szvoj kvár. Pa bi v-tom táli te vnuogokrát szpomiyeni szioromák eslovek szebi mogo pomogáti, esi bi seszó! Telko je toga droubnoga kamma na vze kraje, kaj ki Múro lehko z-zsnym pregátiti! Probajte vértje vu cájti poprávlyana potio, pvozoi vasz eden vszákoi pou-
leg dúšne vejszti szvoj táli ponti od leta do leta, nej za drúgoga volo, nego za szvoj lasztiven haszek, i vase lagoje poti nedovejčno tálejlmejo.

Szkriynoszti edne paroke.

(Zsvotopisz.)

Pripelajtemi popa (dúhovnika) veli Kondoros Peter veski poglavár (richtár) gda je eukrát iz kolín domou priso ino sze je v-posztelo vrgo.

Dúhovni ocsa hitro pridejo ino sze k-poszteli Kondoros Petra postzavijo, szpitavajóesi nyega — szkém morejo nyemi na szlúšzbo biti.

— Postnyá vredni gospod! právi Kondoros poglavár nyihove miloziti — jazs jeterne klobásze jáko rad mám, na teliko, da szo mi pokojni ocsa, ki po szo szpameten i naprejvidóesi eslovik bíli — veskrát to pravili — „no, tvoja szmré za zagvúso klobásza bode.“ — Pri mejom botri kumi Borosi szo dúesz kolíne meli, pa jazs sze szpobízvisi z-opominanya mojeja pokojnoga ocsé — teliko klobász szam jo, da zse sze csütím, ka de mi mrejti. — Naj mi polozisjo szvéto poszlednye mázanye!

— Ja színek mojí! — veljio dúhovnik — vnogo je lúdih na szvejti, ki jeterna klobásze radi májo i jejo, ali ka bi sto za volo toga mrejti mogo, to mi je nezánno.

Znájo postúváni gospod! — zacne modrváti Kondoros Peter bíró uram — na szlednye vsze je edno, naj koga guta válári ali pa klobásza — ednok pa eslovik li mrejti more.

Ali zakoj pa po doktora ne poslete? veljio dúhovnik — vem szo dok-
torje szpametni mózsje, ki esese klobászo vsztraj zemejo.

— Ja vem szem zse meo doktora. — No — kapa? — Ja doktor szo mi pravili, naj li klobásze jem. Szluga bozi esúdoravóesi gléda Kondoros Petra. — Zapra neznojási ali je mogóese, da bi bío Aeszulpano naszled-
nik, ki sze z-betésznika norea rédi. — Ali pa „klín szklinom“ szí miszli — zná bití, da doktor prav má — vendar bi tak bógsze bílo, esi bi na-
meszto té latinzské kúhnye zsupi i czuspaisza szkém szí eslovik szamo szalódecz pokvári — domáese reze na priliko zse-eszneznom paprikom pre-
delane klobásze beteznikom prepiszáváli.

A természetszerű gyógy- és életmódról.

— Dr. Doek orvos nyomán írta: Luthár Pál hasonzenész. —
(Folytatás.)

A levegő.

Még fontosabb annál, mint megeszünk az, mit behelünk. Míg a friss levegőben minden életnyilvánulásunk jól folyik, addig a romlott levegő főmestere a gyűrvelés, sorvadás és ideges bajoknak; a rozslévegő t. i. előmozdítja a körestrák képződését, míg a tiszta az ő életnyilvánulásokat szétrombolja.

Legnagyobb fontosságal bír azon levegő, mely hálózatainkban, illetve a helyiségünkben van, hol az ember életének körülbelül egyharmad részét tölti el. El sem lehet képzelni, mekkorai vétenek ezen pont ellen. Számos halálosza nem más, mint valóságos kórháziok a nyavalyáknak, melyek az emberi nemet pusztítják. Hálózataink közönségesen a ház legrosszabb, leghidegebb, leglégsötétebb, talán legnedvesebb s majdnem mindenkor legkisebb szobáit választják az emberek; mert a jó, vagyis legjobb szobát teremnek használatuk, hol szép bútorok és szőnyegetek mutatgatják. Így hozza a megvakított ember legfőbb javát, az egészséget hűsünya s tudatlanságának áldozatul; mert sok betegségek feltűnő hálózata-betegség. Dr. Doek orvos állítása szerint Zürich városának körülvétele a betegök többnyire nyitott ablaknál aluszkan s mellette igen jól érzik magukat. Felre tehát az éjjeli levegő iránti előfeltevések; habár az némely posványos vidékeken meg van is romolva, nálunk mindenestre szárazra jobb a hálózata levegőjénél. Az ember azonban belétek szájjal aludjik, mert betett szájjal aludni egészséges, mondja a példaszó.

A nap.

Éppen oly ő szere egészségnünk fenntartása s betegségeink eloszlatásának a nap. „Az égi napfény a mi életünk” mondja Bultzer, „azért hálózatainkba való behatolását ne gátoljuk, hogy ezek szárazak s a levegő bennek egészséges legyen.”

Sokan azonban, mivel elpultak emberek, a napról félnek; de ezen elpuhultság is keservesen megoszlatja magát bizonyos betegségek, mint sárgulás, izom- és ideggyengeség, rossz emésztés, hibás vérkeringés, esziz stb. alakjában. A nálnak szokásba vett nyári fürdők sok esetben, nevezetesen vérzésesség és gyengeségi állapotok, ideg- és tüdőbajoknak stb. igen kitűnő szolgálatot tesznek.

Azért mindenkor több-több levegőt és nap-fényt élvezünk!

A víz.

A víz-igény mód története felér a legrégibb hajdanakorig. E cura, mely a különböző egyoldalúságnak fogva — gyakran háttérbe szorítottán, az utóbbi évtizedekben ismét szép fejlődésnek indult, s igen szép jövő vár rá, különösen ha az életrendet, levegőt, mozgást stb. segédátszákul elfogadják.

A viznek feladata abban áll, hogy az idegrendszer igréri, illetve erősíti, a vérkeringést szabályozza, a lázt és gyuladást a melegség elvonása által legyőzi. Nemcsak a hoveny, hanem az idült betegségeknek is kitűnő szolgálatot teszen a víz, mintán hég-ingértel, melyet az idegekre gyakorol, majd éberségtel, majd elcsillapítást hal. Hogy mily fontos a vizzi elvonás legfőbb esetben, könnyű átlátni, ha meggondoljuk, mikép ez által a vér, a helyett, hogy a belső szervekben maradna, a test felszínre szállítatik; a nedves melegség s gyenge átvezetés által t. i. a számos apró bőrresek kitágulván, vérel telnek meg, mi által a belső szervek megszabadítatnak a toherült. (Vege köv.)

A trágyázásról.

(Folyt. és vége.)

A trágya minőségének megítélésénél 3 fokozatot különböztetünk meg, e szerint lehet: friss, érett és túlérett. A túlérett trágya értéke vajmi kevés, mert itt már a vegyi-folyamat, t. i. az erjedés végeimet, pedig igen fontos szerepe van a talaj fizikai tulajdonságainak megváltoztatásában.

Hogy mikor használjuk friss trágyát avagy éretteket? függ a talaj fizikai összetételétől. Különb. talajok legelőszereiből a friss szalmastrágya alkalmazása, mert ez esetben a korhadási folyamat a talajban folyik le, minál a talajt porhanyóvá teszi, s mutatán minden szerves-anyag bomlásánál hő fejlődik ki, e szerint a talaj hőmérsékletét is emeli följá.

Az érett trágya szalonnas kinezésű, de még a szalmaszálak megkülönböztethetők; itt már a korhadási folyamat kezdetét vette ugyan, de még be nem fejeződött. Használható a könnyebb lazatermesztési, válog talajokon a használati értéke az előbbinél ennek nagyobb, a mennyiben a friss trágya hatása az 2-ik és 3-ik évben nyilvánulni főképén, míg az érett trágya már az első évben eredményt hoz; de hatása nem terjed ki hosszú időre.

Nem kevés figyelmet érdemel ama körülmény sem, hogy a trágya melótt a szántóföldre kerülne, minő gondozásban részesül otthon?

Gyakran láthatn, különösen a földművelés-ostálynál — miszerint a

— Es? . . . kérdé tovább a pap.

— Hurka az életem, hurka a halálom; kolbászt én nem eszem, felel a megálmán készülő bíró.

Az, aki azzal az erős meggyőződéssel fekszik le ágyába, hogy néhány óra múlva meghal s mégis jó kedvet bír mutatni, sőt humorizál, az nem csak hogy nem rossz ember, hanem hozzá még — nagy bölcs is.

Különb, aki a halál iránti felelet az ember szívébe legelőszőr beemésztése, az — az emberség rozsarokója volt. A haláltól nincs mit félnünk, hiszen a halál csak — az álom folytatása; pedig az álom oly édes, oly nagyon édes . . . „Legyetek igazgatók”, — szokta volt mondogatni Kondoros Péter bíró uram. — s ne féljete a haláltól; hiszen tudjátok, hogy a valódi élet ama országban van, melyről az Isten fia oly elragadóan szólt.” — Kondoros e nyilatkozatból látjuk, hogy ő nem csak bölcs, hanem — egyszerűmnd vallásos is volt.

A pap látva, hogy ellenzése nimsen használ, elhozi a szent olajat és megkenete Kondoros uram testét.

Kondorosnak, ugy látszott, az utolsó kenet jól esett, mert édesdeden mosolygott. Aztán kis vártva magához hivatta fiát.

— Hallod-e te gyerek, monda az atya Pali fiához. Én néhány perc múlva meg fogok halni.

— Ham, báma! nyafogott a Pali gyermek.

— Ne nyafogj, báma, rivallt rá az öreg; gyáva az, aki a haláltól megriad. Ballagass rám. Te jól tudod, hogy én teged — mióta boldogult édes anyád jobb létre szenderült — végéletlenül szerettelek és szeretlek készültél ró, hogy számodra vágynot szerzessek. Szerettem is, fiam. Párnam által megelégedt végreéletemet, melynek mása a bíróságban van. Tíz ezer forint őt földbirtokot és házat hagytok reád. Azonban én jól ismerlek s tudom, hogy könnyebbül gégenzég nincs a világnak náladnál. Különbösen a menyecskeket és azt az atkózott kártyát szeretel. — Pedig tud meg, hogy a menyecske is, a kártya is rontja az ember erkölcsét. Eskéjdel meg, hogy kártyáznál többé nem fogsz. (Vege köv.)

Kakda mámo pouleg natüre ziveti i nase zdravje, kak najdragsi kines obarvati?

(Nadalivanyo.)

Zrák.

Esebe véksa tézsnosztí od onoga, ka pojemoj, je tou, ka vu zšbe szopimo. Dokoves vu eszrtomno (frisono) zráki eji zšitek nas veszlo teesí, teesaz je te pukvarjni zrák glava roditelice betegov, kakti zšajdo, zšitice i esitmesnoga trpejluya; te lagoji zrák naprejmouga betegov vkrornavya, dokoves te esizti zšzvovim zšrtetkom kizleca nyihovi klies obrazšvanye zšrtisi.

Najveksa tézsnosztí je on zrák, steri vu nasi zšpilitaj, tou je vu oni mejsztaj zšite, gde eslovek zšvovaja zšitka zškoru eden tritji tal preszji, Nevertano je, kelko sze vu etoj piknyj progressi. Vnogo zšpalesno szo prava mejszta pomora i lézma guezda oni betegov, steri te eslovezšanski národ opuštsavajo. Za zšpilitno szí ljudje navadno te najzbozšnje, najzšrtelje, najkmesn-je, lahko najvlazšnjejo i zškoru vszgdír te najmešno hízko odeberajo; ár te véksa i najzdravejo hízko za zškoru netejo, gde svavoje lepe hízko uprave ino preszrtala kšzejo. Etak primeszé te eslozpenij eslovek zšvoje najdragsi kines to zdravje zšvovoj zšrtositi i neznanosti za áldov; ár vnogo betegov nasi negordijano zšpilitno pozavajo naprej.

Dr. Doek vrasitel ton právi, kaj vu spítali Zürich várasa (vu Svajcarszkom) betegšitke navese ki odprejtom oblokni zšpíjo i tou nyim je jáko hasznoviti. Vkrak tak z-ovon krivor miszeljov, kaj bi nosni zrák skodilvi bio; esi rávno on vu nisteri moesvarni krajnjaj pukvarjni zšite, primasz je zšvagevjes zštonkrát zdravje, ka te zšpilitnesi zrák. Ali eslovek naj zšrtetjimi vžstamti zšpi, ár je zaprejajimi vžstamti zšpati zdravo, veli ta priliesna rejes.

Zšuce.

Rávno tak díesno vrasztvo je obzšvavij zdravja i razganyavij betegzasega to zšuce. „Ta nobeska zšceztos zšuce je nas zšitek” veli Bultzer; zšto nye z-nasi zšpilitno vó ne zaprejajmo, naj té zšitane ino zrák vu nyih zdrav bode.”

Ali vsogo ljudi sze, da szo ezárti podáni, zšucea vronesi tráhov boji; i tá zšeknyezetno sze brikto zado meszti vu formi bejdneke, szlabosziti misk i esítine, szlaboga prekúhanya, húde erkulácie krvi, esújsza itv. Te primasz návade lejtene koplectse nam vnuokránt na velki haszek zšitšiojo, naime vu malokrvoszti ino zšlaboszti, vu esítinesni ino plúesni betegaj itv. Zšto vszgdír vees-vees zšitka ino zšucnesni tráhov vszjavmo!

Voda.

Metodun vodnoga vrasenyja goriszego do toga núvdzavnyje eszta; za vlogo zšvoje nepopolnoszti veszkrát zavrzesen, sze je vu tá zšlejdnyj desztinaj lejt lepu vžšovanyo, i nyega lepa priszostnosz esika, posebno esi zšivlejnaja red, zrák, gibanyo itv. kak pomnesitke k-szebi vzeme.

Vodi glavna moes vu ton zštoji, kaj ona redovnosz esítine drasztí, tou je krepi, erkuláció krvi reguluje, vroniesno (vroneso tréliko) i nejctico po vkráj-jemanyj vronesie dolipohje. Neji bi hitrop-tekonesi, nego i pri dugotrpiesi betegaj je voda jáko hasznovito vrasztvo, da ona po drasztinoszti toplouese, stero na esítine opravá, gde zšújdnyo, gde pa vřisavno zšakzšije zšvovoj moes. Kak tešno je z-vodov vrasenyje vu najvejs betegaj, tou sze zšleha da previditi, esi preniszimo, kaj po nyje ta krv, meszto toga, kaj bi v-znotrejnij orgánaj ostátno, sze na zšvóešnyje tale teja pozové; ár sze po vřisavnoj toplouesi ino szlabom ribanyi te mále kózne zšitšiese razdžnejo, z-krkvoy napunjo i tak tá zšotrejnij orgáni od bremena odszlobodje. (Kon. pride.)

Od gnójdívi.

Troje-fele gnój sze loesi, nápure: friskí, zrejli ino prezrejli. Prezejli gnój je mále vřejdoszti, zšto ár pri ton zse nega kaj prueti, stero prejnuye pa zemla vu zšebi vszgevajes zšlejo.

Gda moreno friskí ali zrejli gnój núezati? Tou od nasi nyiv zštoji. Vu krapiesno ino ilojesno zemlo je najbolši friskí szlameni gnój, zšto ka etaksi gnój na nyivi more prueti ino szten talon orájto zemlo jáko prejko naprávi ino da povszdiki gde kaj prnej je k-toni gvšna vrosjina potrehju, zšto etaksi friskí prnesi gnój nyive telikáje hole zšgrejva.

Zrejli gnój maszno vóvjidi, ali zšto esese zšlamé betevje itak lekho kebžnyje, pri eton gnóji je zšesetke prejnuye sze vesnyenij ali nej je esese dokonesan. Etaksi gnój je jáko pripravén za lezšesjo zemlo ino je od friskoga gnója vees vřejden, zšto ka te szamo na 2-go 3-je leto zšvovoj moes vřízaje, zrejli gnój pa taki prvo leto vala, szamo ka etoga moes ne trpij tak dugo kak szlamenoga friskoga gnója.

Nej málo delo je na gnój gledones ton znati, vu kákesm rédi sze gnój zšpřivla prvle liki sze nyive vřívzi. Veek krát zšpametijmo posebno pri páverszkom lřstviti, ka je gnój po ezjelom dvorisesi tá razšiesani ali

No? nadale pita díhovnik, ka pa te bó? No klobásza je bila moji zšivlyne — klobásza je moja szmt, zšaj sze vees nehom jo klobásze, praví Kondoros bíró uram — ino sze k-szmti pripravla.

— Taksi eslovik, ki zši v-rostelo lézse sz-tem moesnim mislenyom, da nyemi je za neke vře mřejti, pa je demok veszli i silivi, je nej szamo nej lagojen eslovik, nego je esese zšpameten eslovik i moder.

Ar, ki je szmtno bojuvzostel v-eslovekova szre vesjio oprvim, je bio neprijátel eslovszta, szmti sze nemamo kaj bojáti ár je szmt szamo nadaljavnyo zšpányo — a zšpánye je szlatko, ja tak jáko szlatko.

„Bodite praviesni” — pravje je Kondoros Peter, pa sze nebojte szmti, znájte, da je právo zšivlyne tam, gde nam je szin bozsi zšivlyne nájditi tak lepó pokazo.”

Iz toga vidimo, da je nas Peter nej szamo moder nego i veren eslovik bio.

Díhovnik vidévi, da szprejasnyje níkaj neházni, — z-szvétim olijom pomázse telo Kondoros Peter urama. — Zšaj sze je tak zšledo nasemi Petri, da nyemi je zšvito máznyo-dobro djaló, záeseo sze je szlatko poszmehávati. — A za krátke esasz pa k-szebi pozové zšvovaja szina Pavla.

— Cštjes ti dete moje! veli oesa zšvovijmo szini. Jasz za neke minúte merjem.

— Hm — Hüm! — zaeseo je Palek kšnezakati.

— Nekúnezakaj, nezmeszimesi eti, noresek, zšeré sze te zštári; — ne eslovek je ki sze szmti boji. — Poszlušaj mené. — Tá zšit, da szem tebi od tiszti maó, kak je pokopja mati sze vřisji kraj odszlella, vszgdír líbo ino tá líbav me priszřivlajta tebi kaj pripraviti. Pa szem tídi szpravo moji szin! — Pod blazinó nájes moji testament, moje zškrájdnyj poroesio — edno glihno pa je pri birovij zšhranyeno. Deszét jezér vrednoszti zemelszko poszvetzvo i vesz hřám tebi níliám. Ali jasz tebi dobro poznám, da szí málo vřejden, da nega na zšvejtí bole nezšatovnitvoga esloveka kak szí ti. Poszšno zšenszeka pa kárte rad más. Pa vendar ne pozábi, da zšenszeka pa kárte pukvarjij eslovekova eszdoszti i jákoszt. — Priszřegni mi, da sze nebos kártao vees. (Konecz pride.)

kor a kősei keréke alba. Nem lehetne ezen segíteni az által, hogy felső oldali arkot 2-3 lábnyira kimélyítsék? — Ha azt az utat ott a völgyön vezetné valaki, de kényelmes közlekedés volna! Talán lehetne?

— **Farkasok Túrken.** Folyó hó 16-án vilagos nappal türkei majorban már 2 éve garázdálkodó farkas 4 drb. malacozt hadrtolt el és csak szőrért kórmet találtak a közel erdőben. Gyinzsnyk Ferencz bérli ut 156b ízben főzte vette, de nyomát veszték. Különös, hogy a törényly iszok kárt okozó fene vadra nem alkalmazták. Talán mert uradalmi erdőkben van?! A tankötelesek sem télen sem nyáron nem mernek menni az iskolába. Ha elszápprodok, nem-e volna a szárványos vidékre baj? Elejét kellene venni.

— **Három husvét egy napon.** Az idén ugyanekek megünnepléjük a husvét szent ünnepét. Egy napra három vallásfelelős husvétja eskik: a miénk, a görögöké és a zsidóké. Ez utóbbiaké fő hó 30-án kezdődik, de mintegy 8 napig tart, ápril 6-ika befelelik. Lesz hát végig általános, ha az idő kedvezni fog neki!!!

— **Alsó-Pulyán** mint esztendőnk délután, amikor épen oly dühös szélvész uraltott, egy ottani lakos háza kigyulladt és a lángok oly gyorsan csapkodtak hízel-hátra, hogy rövid idő múlva 29 ház lett a lángok martalékai. A községi titolok is segítségükre siettek, de befolyó vizek miatt nem kaphattak, mire ilyenek kerültek, hála fákra a kőhöz, de a tűz nem volt elterjedt ezre, hogy hála sietnek már most, mivel már késő volt, így hát visszafordultak.

— **Ló-betegség.** Kabesai András tápú-sz. mártón 25 éves nős kocsiosan nemrég egy különös betegség tört ki, melyet előtte nagyobb fokú máhának hitték. A baj azonban mind veszélyesebb jellegűült, Krajcsik pestmegyei főorvos legutóbbi kúrja alkalmával megtekintette a betegét s konstatálta, hogy a szegény ember lovatól megkapta a járványos takonykór betegségeit. A főorvos rendelkezte a kócskát, azonban beszüntetve a fertőzést s rit a barnakórházban helyezett el. Ezen betegségnek emberre való átszárma a legutóbbi esetek közé tartozik.

— **Új pósta.** Nagyfalva (sz-gothárdi járás) f. márczius 16-ikán új pósthivatal lépett életbe; Bördöd közég pedig f. hó 6-án kapott pósthivatalt.

— **Megíté a „Tanglich”** Megrendült éstörtént a Kis-Jenőn működő sorozó bizottság előtt. Egy fiatal embert vezeték elő, kit, mikor az orvosok megvizsgálták, alkalmával találtak. Alig etté ki az unozott főorvos a „tanglich” szót, e fiatal ember minden hang nélkül a földre zuhant és azonnal halva terült el a padlón: szívshétküés érte. — Valjon a félelem ölte-e meg, vagy a szíve nem bírta elszakadni valakitől? — ki tudja?

— **Magyar nyelv-terjesztő** egyesület alakult kedvesov „Grönön Dezső” név alatt. A mint látjuk, másutt is fáradoznak hazánk szép nyelvének terjesztése körül. Isten áldása kísérje fáradozásait!

— **Lapunk kiadóhivatalában** megrendelhetők **Nemensek J.** nagyhirű gyártmányai jutányos áron. Az árjegyzék kiadóhivatalunkban megtekinthető.

— **Magyar induló** jelent meg Dobnal Pétertől, a községi kath. templom orgánistájától, kiknek kiváló zenei tehetségéről már oly sok-szor volt alkalomunk meggyőződni. Az induló „Apollo” czimű zene folyóiratban jelent meg először, hol nagy fetszészert aratott és jelenleg külön kiadásban 30 kr-ért Leitner N. zeneműkereskedésében Köszegen kapható. Ajánljuk zenekedvelőink figyelmébe.

— **József főherczeg,** ki mindenkor igyekszik nemzetünk kulturális érdekeit előmozdítani, rendkívül s eddig páratlan elismerésben s kitüntetésben részesített egy darab, szorgalmas írókat, nagybecsű találmányait. Ez a szorgalmas, ezersz. kereszény gyáros a főorvos magyarosodásának is egyik buzgó előmozdítója **Nemensek J.** által. Képez József főherczeg a következő magas elismerést intézte: „Nemensek J. urnak Budapestben. Ezennel bizonyítom, hogy saját gyártmányai fekete borkenőcsére a főherczeg által részre szállították és általam megismerőmök beküldésére használtatni elrendeltem, mindaddig jó sikerrel alkalmaznak bizonyult. Keit Alcsuthon st. **Ható Nyary főherczeg** — Nemensek gyártmányait kitüntette meg a földművelés-ügyminiszter, a 69. honvéd zászlóaljhoz tartozó bizottság, gr. Teleky Gyula, gr. Szápáry Gyza, gr. Karolyi Gyula, Angyalics G. pártárka és többen. — Nemensek J. gyártmányaimak egyélikémszeres gazda házához sem volna szabad hiányozniok. A megrendők figyelmébe ajánljuk Nemensek J. mai számlájában levő hirdetését.

CSARNOK.

A rágalomnak...

A rágalomnak éjszakaiját élem
És ez éj oly hosszú, oly sötét; ...
Jöhét-e még mentő salka értem ...
Vagy hajom a cselnél törne szét? —

Rágalom volt s milyen rágalom volt!
Vagyainnk most sötét égen,
Oh de akkor volt hitem, s reményem —
S teljesülve is lett a remény. —

Más vihárt is láttam ennél én még —
S türelmem — de legyeztem azt;
Most romokban áll a hit, s reményem —
Nem ígér virulni új tavaszt. —

Sok ellenség emelre len kezét, de —
Nem tudott a sárba tiprani;
Volt erőm, mert ellen állt eltem!
Nem tudok most ... csak sohajtam!

Türelmemel hajtom hátamat a —
Rágalom a; korhicsa alá;
S jót tes e azal, ki szeméimből
A város tő nyek árját sajától.

A rágalomnak éjszakaiját élem,
Még a leg is ezezzel van tele ...
De majd ha törve leand türelmem szála
Lesz éltetnek deris reggele!

Gy

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak M. Köszönjük — hozni fogjuk. — L. I. Borkőcz. A rövidebb hír nem közölhető. — **Perkus J.** A mint látom a versírás nem mestersége — nem közölhető. — **G. S.** urnak Szombathelyi Sajnádom, hogy levele elkevese érkezett, a mint láttá, egyes pontjai fel lettek véve. Ha lehet, úgy kérem kérés m teljességet.

Nyilttér.)* A „GONDÚZÓ”

szépirodalmi hetilap

f. évi ápril hó elsőjével harmadik évfolyamába lép és rövid fennállása óta rendkívül dús és változatos tartalmánál fogva új pártalanság örvend, mely az iródom terén valóban pártalannul áll hazánkban.

A „Gondúzó” erkölcsös nevelő és lelket művelő, érdekesítő és gondokat űző olvasmányával kimeríthetlen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondúzó” munkatársai: P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komjádi József, Kiss József, Margittay Dezsi, Mikszáth Kálmán, Szász Tamás, Tóth Endre, Vertes Árnold, Kaszár Emil, Eyszkó Károly, Erdélyi Sándor, Balázs Sándor, Dolányi Győző, Fényes Ferenc, Hentaller Lajos, Szilágyi Gyula, Kerekes Gyula, Pálóczy Lajos, Lengyel Sándor, stb., stb.

A „Gondúzó” továbbá megkezdte „A gránátok asszony”, Maritt E. világírni regényének közzétételét egyedül jogosított magyar fordításban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

Vegre pedig örövendő említtük meg, hogy **Jókai Mór** és **Beniczkyné Bujza Leuke** kossorosi írónak ízegetet bírták, hogy a „Gondúzó” számára írni fognak, midáltal oly kellemes helyzetbe jutottunk, hogy hazánk iródomi költészetét csoportosított lapunk körül.

A „Gondúzó” megjelen minden vasárnap 3¹ új tartalommal és ára a bérmentes székföld-esszel együtt negyedszere csak 1 fr 50 kr. Feltérve 3 fr.

Matutvány számmal mindenkinél 50-kr. szolgálnak ingyen és bérmentve, ki e végett hozzánk fordul.

Az előfizetési penézek legelőszérűbben postautalványval a „Gondúzó” kiadóhivatalához küldendők.

Székek Aladár,

a „GONDÚZÓ” kiadó-tulajdonosa Budaposton, dob-utca 14.

(21. 3-2)

* E rovat alatt közzétéért nem vállal felelősséget a Szerk.

— **Trijé vízdmi na eden dfa.** Letosz dőnök obszlúszino te blazeni vízdémszki szvétek, ar te szvétek trój vj vadlúvnyie rávnok na eden dfa szpánde, szvitolio do krsestnik, sztaroz-vőrezi i szidovje, Szidovje do nuj hole szvetliri, ar nyov szvétek 8 dnčov trpi. Csi vřejnem dopiziti, bode obszinszko veszelji.

— **Szpodnoj Pulya-** pmoniszi eseretek elna hramba pri tam najvšekem vřiri v-plamni szpálnoli i takí po oniszi se 30 hízv edmari zag'ednoli i pogorlo. — Z-Közveza ozvjo branci vidije te veliki ozem, na pomonus szo fízszajo, i gda szo na litroma v-spriz-konczko konye na prég név dolli, szo komai prisli do Kethelyszkoga bujga — tam zag'ednoje, ka szo prekészsi — szo se nadj k-donni obrnoli.

— **Kozszi beteg.** Kabesai András tápú-sz. mártón 25 lejt sztar kocsis je me j dāvno ed na nészv domb, stori ja vszidár véksi grativno, na teliko kaj szo nevaron-sziti beteg szpózni. Krajcsik szpéztvármegyeza vsisji dōktor vj svojeim kroznom potivanyi ožlednoje nāszec tōva i szpoznali szo, kaj je te cslorok od szvoji pod rōkon doh-lini esmdrasziti konyov prjag beteg domb. — Eto je retki szpādj, ka je od govēda beteg szpārdili.

— **Neuva posta.** V-Monostorszkoj bivojji v-Nagyfalvi etoga mejszeza 16-toga, v-Bördöd vőzi pa 6-toga dnēva szo nove posto nastārolo. — **Bija je rejs „Tanglich”** Stvo na prigola szo zgotliva in Kis-Jenő malom vārsai pri stōlnoj ožvoda mlādnica pod mērtik postāvijo. — Doktor ga v-ziveterija i gda je ožlāzo rejs „Tanglich” — te mlādnec brez vsze glāza szo mrvy na tel vārdi i taja je mron. Stvo znā zakaj! ali szo je nyemi od sztrāha szrdelē razpociloli, sze je nej stōo od szvoji ilāvnyoz odlišniti.

Heti-naptár

1885. évi márczius 29-től április hó 4-ik napjáig.

Hét napjai	Katholikus és protestans nap- nevek	Időjárás	Hold fénnyváltozásai
Vasárnap	29 Ds Vir. vas.	56 p. delutau	
Hétfő	30 Quirin	látható	
Kedd	31 Benjamin	holdfogyatkozás	Naphossza 1-én:
Szerda	1 Hugó	ész. idő	12 óra 49 perc.
Csütörtök	2 N. Csitört.	P Ferencz	
Péntek	3 N. Péntek	Richard	
Szombat	4 N. Szombat	Ambrus	

Felelős szerkesztő: Takács R. István.

Erekezhent napokent d. e. 10-11-ig.

Kiadó-lap-tulajdonos: Grünbaum M.

Hirdetések.

A bőr új zomanozát mindig megtartja.

JÓZSEF FŐHERCZEG
s a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyminisz-
ter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb
elismérésrel tüntette ki

Nemensek J. és Társa

kizárólag a szabadalmazott találmányait, u m
fekete borkenőcs 1 kiló bádoedobozban 1 frt 20 kr.,
sárga borkenőcs 1 kiló 1 frt 60 kr.,
gépnyáj szíj-kecses 1 kiló 1 frt 40 kr.,
szelvényes kecses bőr-lakk 1 liter 3 frt,
bőrmosó szappan 1 nagy darab 1 frt,
állat-, gyogy- és pata-kenőcs 1/2 kiló 2 frt,
fekete viasz 1 nagy drb 1 frt.

s a híres gyögyerjű SZULTANA NÖVENYSZAPPAN 1 dohoz 1 frt.

Nemensek J és Társa.
első magyar, kizárólag szabadalmazott fekete bor-
kenőcs, bór-lakk, állat-, gyogy-, és pipere-szappan
s gyogy-növény pipere-szappan gyára.

A főt kitélt találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető.
Cím: Budapest, X. ker. Kőbánya, Jászberényi-ut,
Lázár-ház.

Mintán igen sok visszadelt történet árúimmal, figyelmeztet-
tem a n. é. közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és
gyáranál kibőlött árúért vállalkoz felelősséget.

(2-*)

A cipő nem zsirosítja el a ruhát.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönség értécsére adni, hogy az eddig 10 evet át Muraszombataba a Fuisz Miklós-fele házban létezett

vegyes kereskedésemet

folyó márczius hó 16-ával 170. számú saját házamba helyeztem át.
Tisztelettel
Fürst Albert.

Hölgyeink figyelmébe!

A negyed behálítával hölgyközönségünk figyeimbe ajánljuk a következő szaklapokat megrendelés végett:

I. „Magyar Háziasszony”

Házartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdasszonyok orsz. egyesületének hivatalos közlönye, mely már IV. évfolyamban van és nagy elterjedésnek örvend. Megje-
lenik minden vasárnap „Munka útján” czimű ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési) Egész évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 — „ —
árak:) Negyed évre 1 — 50

Előfizetések legelőszérűbben postautalványval a „Magyar Háziasszony” kiadó-
hivatalába, Budapest, váczi körút 20. sz. a. intézendők.

II. „Magyar Gazdasszonyok Lapja”

Házartási, gazdasági és szépirodalmi lap.
Megjelenik minden hó 1-jén és 15-én „Csöndes órák” czimű ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési) Egész évre 4 frt.
árak:) Fél évre 2 —
Negyed évre 1 —

Előfizetések legelőszérűbben postautalványval a „Magyar Gazdasszonyok
Lapja” kiadóhivatalába, Budapest, Zoltán-utca 13. intézendők.

Mindkét lapból levelező lapra való megkeresés a kiadóhivatalok ingyen és bér-
mentesen küldenek mutatvány-számokat.

Mindkét lapból meg kaphatók folyó évi teljes példányok.

Előfizetések ezen két lap bármelyikére minden könyvkereskedésben és pósthivata-
tálnál is elfogadhatók.

A „Magyar Háziasszony” vagy a „Magyar Gazdasszonyok Lapja” jírásával
minden magyar nő, gazdasszony, sokat nyer. E hetilapok mindegyikében a nők hivata-
sát és munkakörét népszerűen ábrázoló oly sok és változatos cikkeket és közleményeket jelenek
meg, többnyire női kezek által írva s a mellett szórakoztató közleményekkel annyira
el van látva, hogy az előfizetői azt nem sajnálhatják arra egy nő sem, a ki ismeret körét
szélesíteni és munkakörében tapasztalatait gazdagítani óhajja.

(18. 5-3)